Lietas arhīva Nr. A42-02284-20/18
ECLI:LV:ADRJRIT:2020:1112.A420228420.2.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2020. gada 12. novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A. Zariņa,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ *(/pers. A/)*, /pers. B/ *(/pers. B/), /pers. C/(/pers. C/)* un /pers. D/ *(/pers. D/)* pieteikumiem par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējiem tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēji /Pers. A/, /pers. B/, /pers. C/un /pers. D/, Kolumbijas Republikas (turpmāk – Kolumbija) pilsoni, 2020. gada 5. martā ieceļoja Latvijas Republikā caur Zilupes robežkontroles punktu un tajā pašā dienā vērsās Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldē ar iesniegumiem par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu. Pieteicēji norādīja, ka savu mītnes zemi bija spiesti pamest Kolumbijas Revolucionāro bruņoto spēku (*Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia (FARC)* turpmāk – *FARC)* vajāšanas dēļ. Pieteicēju iesniegumos, aptaujas anketās un intervijās norādīti tālāk minētie apsvērumi bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai.

[1.1] Pieteicēja tēvam piederēja 8400 m^2 liels zemesgabals lauku teritorijā netālu no Klusā okeāna. Vietējā noziedzīga grupējuma dalībnieki vēlējās izmantot minēto īpašumu narkotisko augu audzēšanai, taču pieteicēja tēvs atteicās iesaistīties šajā nelikumīgajā komercdarbībā un pierunāja arī kaimiņus to nedarīt. 1999. gadā pieteicēja tēvs tika nogalināts. Pēc tēva nāves pieteicēja ģimenei tika piešķirta policijas aizsardzība. Policija atzina, ka pieteicēja tēvu nogalināja *FARC* dalībnieki.

[1.2] 2014. gadā pieteicēja ģimene sāka kārtot tēva mantojuma sadali. 2016. gada augustā pieteicējs devās apskatīt iepriekš minēto no tēva mantoto zemesgabalu. Izrādījās, ka mantinieku prombūtnes laikā īpašumu faktiski jau bija piesavinājies kāds cits. Turklāt īpašums atradās militāri aktīvā zonā, kurā savā starpā cīnījās militārie grupējumi (algotņi, kuri sadarbojās ar armiju), *FARC* un Kolumbijas armija. Pieteicējs nespēja faktiski atgūt kontroli pār mantoto zemesgabalu, viņam tika izteikti nāves draudi. Reģionu, kurā atrodas pieteicēja mantotais zemesgabals, joprojām kontrolē *FARC* un citi militārie grupējumi, jo tas ir ieroču un narkotisko vielu tirdzniecības koridors.

[1.3] Jūtot apdraudējumu no *FARC* puses, pieteicējs 2016. gadā devās uz Panamas Republiku (turpmāk – Panama). Vēlāk pieteicējam pievienojās arī sieva un bērni. Ģimene gadu nodzīvoja Panamas galvaspilsētā, kur pieteicējs sniedza tetovēšanas pakalpojumus. Vēlāk pieteicēju ģimene pārcēlās uz tūrisma vietu *Isla Colon*, kur joprojām atrodas viņu tetovēšanas salons. 2019. gada jūlijā *FARC* kaujinieki pieteicēju atrada Panamā. Pieteicējs izlikās, ka grib piekrist *FARC* nosacījumiem – atsaukt iesniegumu policijā un nodot tiesības uz īpašumu *FARC*.

Pēc minētā notikuma pieteicēja ar bērniem atgriezās Kolumbijā, kur viņiem tika nodrošināta policijas aizsardzība. Pieteicējs kādu laiku vēl palika Panamā, bet tiklīdz bija nopelnījis naudu ceļojumam – 2019. gada 12. septembrī – devās uz Krievijas Federāciju (turpmāk – Krievija). Pieteicējs uzskatīja, ka Krievijā viņu neviens nemeklēs, turklāt tas ir labs tirgus tetovējumu mākslinieka.

[1.4] Pēc atgriešanās Kolumbijā, pieteicēja sāka interesēties par iespēju atgūt kontroli par vīra mantoto zemesgabalu. Pieteicējas māte ir advokāte. Pļaujoties uz mātes palīdzību, pieteicēja cerēja kontroli pār vīram piederošo zemesgabalu atgūt juridiskā ceļā, proti, rakstot iesniegumus un pierādot īpašumtiesības. Pieteicējai izdevās noskaidrot, ka vīra mantoto zemesgabalu faktiski izmanto persona vārdā /pers. E/ (*/pers. E/)*. Ar pieteicēju sazinājās /pers. E/ advokāts, kurš apgalvoja, ka pieteicējiem neizdosies atgūt zemi, bet viņi riskē saņemt lodi pierē. Pieteicēja /pers. E/ advokātam nosūtīja aicinājumu uz pirmstiesas izlīguma sarunām, uz kurām ne pats /pers. E/, ne arī viņa pārstāvis neieradās. Process par īpašumtiesību atgūšanu Kolumbijā joprojām turpinās.

[1.5] 2019. gada 28. februārī pieteicēja kopā ar bērniem ieceļoja Krievijā. Pieteicēji devās uz Apvienoto Nāciju Organizācijas (turpmāk – ANO) pārstāvniecību Krievijā, lai runātu par patvērumu, taču viņiem paskaidroja, ka Krievija nav labākā valsts ģimenēm ar bērniem un ieteica lūgt patvērumu Eiropas Savienībā. Pieteicēja nolēma, ka viņiem jādodas vai nu uz Latviju, vai uz Lietuvu, jo tur varēja nokļūt ar vilcienu. Viņi meta monētu, un uzkrita Latvija.

[2] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2020. gada 22. jūlija lēmumu pieteicējiem atteikts piešķirt bēgļa un alternatīvo statusu Latvijas Republikā. Lēmums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[2.1] No pieteicēju sniegtās informācijas izriet, ka būtu pamats vērtēt, vai pieteicēji pamatoti baidās no vajāšanas viņu piederības pie noteiktas sociālās grupas dēļ. Vienīgais pieteicēju minētais patvēruma motīvs, kas varētu liecināt par viņu piederību pie noteiktas sociālās grupas, ir viņu īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu. Tomēr īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu nav pietiekams pamats, lai konstatētu vajāšanai pakļautas sociālās grupas esamību Patvēruma likuma izpratnē, jo zemes īpašnieki Kolumbijā nebūtu uzskatāmi par tādu personu loku, kuru vienotu iedzimtas pazīmes, kopēja izcelsme, paražas, kopēja pārliecība vai sociālais statuss, kuru apkārtējie uztvertu kā atšķirīgu un nevēlamu.

[2.2] Domstarpībām saistībā ar īpašumtiesībām ir civiltiesisks raksturs, kas pats par sevi neliecina par pieteicēju vajāšanu Patvēruma likuma izpratnē, līdz ar to šis aspekts nav vērtējams patvēruma procedūras kontekstā. No izcelsmes valsts informācijas izriet, ka strīdus saistībā ar īpašumu Kolumbijā var atrisināt tiesas ceļā. Lai gan tiesvedība notiek ļoti lēni, pēdējos gados valdība spēja pārņemt kontroli pār lielāko valsts daļu, nodrošinot pieejamību tiesai lielākam iedzīvotāju skaitam. Izmeklēšana ir samēra profesionāla, Kolumbijas likumi nodrošina neatkarīgu tiesu varu, valdība kopumā ciena tiesu neatkarību un objektivitāti. No pieteicēju sniegtajiem paskaidrojumiem secināms, ka viņiem ir pieejams juridiskais atbalsts.

[2.3] Pieteicēju sniegtā informācija par iespējamā apdraudējuma intensitāti ir vērtējama kritiski. Atbilstoši izcelsmes valsts informācijai Kolumbijā konfliktu starp dažādām militārām grupām dēļ iedzīvotāji ir spiesti pamest savus īpašumus, paverot militāriem grupējumiem iespēju tos brīvi pārņemt. Līdz ar to nav izskaidrojams iespējamo vajātāju vēlme juridiski noformēt zemes gabala īpašuma tiesības. Neizpratni raisa arī pieteicēja norādītais, ka, pārņemot īpašuma tiesības uz zemesgabalu, viņš esot atbrīvojis radiniekus no problēmām, viņiem vairāk nekas nedraud. Ja vajātāji būtu ieinteresēti pārņemt šo īpašumu, tad turpinātu aktīvi ietekmēt tos īpašniekus, kuri pašreiz atrodas Kolumbijā.

[2.4] Pieteicēji mantotajā zemesgabalā nav pastāvīgi dzīvojuši, saimniekojuši, tādējādi nav ar to tik lielā mērā saistīti, lai tā zaudēšana nodarītu nopietnu kaitējumu viņu labklājībai. Vienlaikus pieteicēja aktīvās darbības, mēģinot atgūt faktisku kontroli pār strīda zemesgabalu, iespējams, ir saistītas ar viņas vēlmi radīt pamatojumu starptautiskās aizsardzības saņemšanai.

[2.5] Pieteicējs nav lūdzis patvērumu uzreiz, nonākot relatīvā drošībā, proti, 2019. gadā septembrī nokļūstot Vācijas Federatīvajā Republikā, kā arī turpmāk uzturoties Krievijā, vai arī 2019. gada decembrī, pirmo reizi ieceļojot Latvijā. Ir saprātīgi sagaidīt, ka persona, kura patiesi jūtas apdraudēta un vajāta, cenšas iegūt patvērumu uzreiz, kolīdz tas ir iespējams.

[3] Pieteicēji vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, apsvērumus nenorādot. Iestāde paskaidrojumā par pieteikumu lūdza to neatzīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentāciju.

[4] 2020. gada 9. septembrī tiesā saņemtajos pieteicēju pieteikuma papildinājumos norādīti turpmāk minētie argumenti.

[4.1] Kolumbijas vara, pamatojoties uz Cietušo likuma normām, atzina pieteicējus par cietušajiem un iekļāva viņus restitūcijas programmā, lai atjaunotu pieteicēju valdījuma tiesības attiecībā uz nelikumīgi atsavinātu nekustamo īpašumu. Līdz ar to pieteicēji ir atzīstami par īpašu sociālo grupu pret kuriem tiek vērsta vajāšana sakarā ar viņiem piederošo īpašumu.

[4.2] Pieteicēji nepiekrīt, ka domstarpībām saistībā ar īpašumtiesībām ir civiltiesisks raksturs. Īpašumtiesības ir pierādītās un apstiprinātas līdz ar ko civiltiesiskais jautājums ir sakārtots. Pieteicēji uzskata, ka minētājai situācijai ir krimināltiesisks raksturs, kuru Kolumbijas vara nespēj atrisināt. Katru reizi, kad pieteicēji mēģināja uzsākt pārvaldīt nekustamo īpašumu, viņiem tika draudēts ar fizisko izrēķināšanos un nāvi. Turklāt draudi un vajāšana turpinājās pat tad, kad pieteicēji aizbrauca uz Panamu. Pieteicēji bija spiesti vērsties tiesībsargājošās iestādēs, tomēr reālā aizsardzība netika nodrošināta.

[4.3] Pietecēji mēģināja aktīvi aizstāvēt savas īpašumtiesības, līdz ar ko viņu darbība ir pielīdzināma zemes tiesību sociālo aktīvistu darbībām, kas pastiprina vajāšanu un draudus no grupējumu puses. Cietušo statusa piešķiršanu un pieteicēju iekļaušanu restitūcijas programmā grupējumi uzskatīja par papildus pamatu vajāšanas un draudu pastiprināšanai. Turklāt, pieteicēja tēvs bija sociālais aktīvists, kas aizstāvēja cilvēktiesībās un savu aktivitāšu dēļ tika nogalināts. Ievērojot minēto, aizbraukšana no Kolumbijas bija vienīgā iespēja pieteicējam izvārīties no draudiem un vajāšanās.

[5] 2020. gada 14. septembrī un 13. oktobrī tiesā saņemtajos pieteikuma papildinājumos pieteicēji norādīja uz publiski pieejamiem informācijas avotiem un tajos publicētiem ziņojumiem par situāciju Kolumbijā.

[6] 2020. gada 30. oktobrī tiesā saņemti iestādes paskaidrojumi, kuros norādīti turpmāk minētie argumenti.

[6.1] Pieteicēji savos pieteikuma papildinājumos nav snieguši informāciju par apstākļiem, kas apliecinātu viņu vajāšanu Kolumbijā. Saskaņā ar pieteicēju sniegto informāciju, neviens no pieteicējiem nav bijis ne politiski, ne sociāli aktīvs, kā arī neviens no pieteicējiem nav bijis cilvēktiesību aizstāvis vai zemes atgūšanas aktīvists. Tāpat ne no pieteicēju sniegtās informācijas sākotnējā intervijā, ne pieteikumā vai tā papildinājumos minētā, nav secināms, ka pieteicēji būtu veikuši jebkādas darbības, kas viņus varētu raksturot kā aktīvistus, kas cīnītos kaut vai par vietējās kopienas interešu aizstāvību. Pieteicēji nekad nav bijuši aktīvi zemes un vides aktīvisti, līdz ar to pieteicēju atsauces uz ziņojumiem, kuros tiek sniegta informācija par sabiedrisko aktīvistu vajāšanu, nav saistīta ar pieteicēju individuālajiem apstākļiem.

[6.2] Pieteicēja mātes atkārtota vēršanās attiecīgajās iestādēs, lai pēc 20 gadiem saņemtu dokumentus par vīra miršanas faktu un par to, ka viņa ar bērniem tika piešķirts cietušo statuss, liek secināt, ka pieteicēju izceļošana no Kolumbijas nebija spontāna un norāda uz to, ka pieteicēji ir mērķtiecīgi gatavojušies atstāt Kolumbiju. Tāpat ticamību pieteicēju stāstītajam mazina tas, ka, neskatoties uz *FARC* izteiktajiem draudiem, pieteicēja vairakkārt (2019.gada oktobrī, 2019.gada decembrī un 2020.gada janvārī) personīgi ir iniciējusi tikšanos ar iespējamiem vajātājiem.

[6.3] No pieejamās izcelsmes valsts informācijas ir secināms, ka situācija Kolumbijā atsevišķos gadījumos ir nedroša, taču vienlaikus pieteicēji cenšas mākslīgi radīt apstākļus (sagrozot faktus, iesniedzot dokumentus un pielīdzinot savu stāstu izcelsmes valstī notiekošajam), kas varētu apliecināt viņu vajāšanu.

[7] 2020. gada 9. novembrī tiesā saņemtajos pieteikuma papildinājumos pieteicēji norādīja turpmāk minētos apsvērumus.

[7.1] Patvēruma likuma 37. pants nenorāda uz nepieciešamību patvēruma meklētājam būt sociāli vai politiski aktīvam, pietiek ar fakta konstatēšanu, ka patvēruma meklētājs pieder pie noteiktas sociālās grupas. Kolumbijas vara nevar nodrošināt pieteicējiem iespēju faktiski izmantot viņiem piederošo nekustamo īpašumu, kas ir uzskatāms par pieteicēju pamattiesību pārkāpumu. Tiesības uz īpašumu ir fundamentālas pamattiesības, kuras aizsargā ANO Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 17. pants, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. pants un Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas pirmā protokola 1. pants.

[7.2] Pārsūdzētajā lēmumā netika vērtēta pieteicēju pieteikumu atbilstība reģionālajiem bēgļu statusa vērtēšanas instrumentiem, piemēram, Kartahenas Deklarācijai vai Kvalifikācijas Direktīvai 2004/83/EC.

[8] Lieta saskaņā ar Patvēruma likuma 49. panta otro daļu tiek skatīta rakstveida procesā, lietā iegūtie pierādījumi ir pietiekami lietas izspriešanai.

Motīvu daļa

[9] Patvēruma likuma 37. panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas šā likuma 45. panta

nosacījumi.

Patvēruma likuma 38. panta pirmā daļa paredz, ka par vajāšanu atzīstamas darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamattiesību pārkāpumu, kā arī vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu indivīdu šā panta pirmās daļas 1. punktā minētajam veidam līdzīgā veidā. Lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, nepietiek, ka persona apgalvo, ka viņa baidās no vajāšanas. Šādām bailēm ir jābūt pamatotām. Novērtējot, vai bailes ir objektīvi pamatotas, ir jāanalizē situācija valstī, no kuras persona bēg, kā arī jāvērtē pieteicēja sniegto paskaidrojumu ticamība (*sk. UN High Commissioner for Refugees, Advisory Opinion by UNHCR on the Interpretation of the Refugee Definition, 23 December 2004, http://www.unhcr.org/refworld/docid/4551c0374.html*).

[10] Pieteicēji savos rakstveida paskaidrojumos teisai norādīja, ka viņu vajāšana ir saistīta ar piederību īpašai sociālajai grupai. Konkrētajā gadījumā par sociālo grupu, pieteicēju ieskatā, būtu jāuzskata personas, kuram piederošo nekustamo īpašumu ir nelikumīgi atsavinājušās ar militāro grupējumu *FARC* saistītās personas.

[11] Saskaņā ar Patvēruma likuma 39. panta pirmās daļas 4. punktu par piederību pie noteiktas sociālās grupas liecina atbilstība kādam no šādiem raksturojumiem: a) grupas dalībniekiem ir kopējas iedzimtas pazīmes vai kopēja izcelsme, ko nevar mainīt, vai viņiem ir kopējas pazīmes vai pārliecība, kas personas identitātei vai apziņai ir tik svarīga, ka personu nevar spiest no tās atteikties, un minētajai grupai attiecīgajā valstī ir īpatna identitāte, kuru apkārtējā sabiedrība uztver kā atšķirīgu, b) atkarībā no apstākļiem izcelsmes valstī par īpašu sociālo grupu tajā var uzskatīt tādu grupu, kuras galvenā kopējā pazīme ir konkrēta seksuālā orientācija.

Lai noteikta sociālā grupa par tādu tiktu uzskatīta patvēruma tiesību kontekstā, ir jākonstatē tās atbilstība noteiktiem kritērijiem. Tādējādi attiecībā uz pieteicējiem ir jākonstatē, ka viņi pieder grupai, kuras dalībniekiem ir kopējas pazīmes, pagātne vai pārliecība, kuru dēļ veidojas pārējai sabiedrībai neraksturīga identitāte. Tiesa norāda, ka personas piederību kādai sociālajai grupai patvēruma tiesību izpratnē nevar pamatot ar pieļāvumiem. Vispirms ir jākonstatē, ka šāda sociālā grupa, kurai pieder patvēruma meklētājs, izcelsmes valstī patiešām pastāv. Tiesas ieskatā, šādu pamatojumu nevar balstīt vienīgi uz vajātāju raksturojošām pazīmēm. Proti, ir iespējams, ka pret konkrētu grupu vērsīsies konkrēti vajātāji, piemēram, *FARC* grupējums, taču tikai no apstākļa, ka vajātājs piederīgs kādai militārai organizācijai, nav iespējams secināt, ka personas, kuras tiek vai var tikt vajātas no šīs organizācijas vai atsevišķu tās kaujinieku puses, veidos īpašu grupu ar īpatnu identitāti. Tiesas ieskatā, svarīgākais ir tas, kādu iemeslu dēļ šī vajāšana tiek īstenota attiecībā uz konkrēto indivīdu.

[12] No pieejamās izcelsmes valsts informācijas ir secināms, ka militārais grupējums *FARC* ir dibināts 1964. gadā. Tas bija uzskatāms par Latīņamerikas vecāko, lielāko un vislabāk apbruņoto teroristu organizāciju. Par galvenajiem *FARC* finansējuma avotiem tika uzskatīti izspiešana un starptautiska narkotiku tirdzniecība. 2016. gada novembrī Kolumbijas valdībā un *FARC* panāca miera vienošanos, ko vēlāk apstiprināja arī Kolumbijas parlaments. Atbilstoši miera izlīgumam, kura ievērošanu uzraudzīja ANO, lielākā daļa *FARC* kaujinieku atsaucās aicinājumam atbruņoties un demobilizēties. 2019. gadā aptuveni 13000 bijušo *FARC* kaujinieku un bijušo milicijas biedru turpināja piedalīties sociālās un ekonomiskās reintegrācijas pasākumos. Vienlaikus līdz pat 1500 *FARC* kaujinieku izvēlējās nepiedalīties miera procesā. Turklāt *FARC* disidenti ir noalgojuši aptuveni 1000 jaunu locekļu, lielākoties nepilngadīgas personas. Minētie *FARC* disidenti turpina nodarboties ar izspiešanu un citām vardarbīgām noziedzīgām darbībām *(US Department of State: Country Report on Terrorism 2019 - Chapter 5 - Revolutionary Armed Forces of Colombia (FARC), pieejams: https://www.state.gov/reports/country-reports-on-terrorism-2019/#FARC, šis un turpmāk minētie tīmeklī pieejamie informācijas avoti aplūkoti šā sprieduma sastādīšanas dienā 2020. gada 12. novembrī).* Arī citos ziņojumos par situāciju Kolumbijā tiek norādīts, ka *FARC* disidentu grupas turpina vardarbību (slepkavības, seksuālo vardarbību, cilvēku nolaupīšanu, piespiedu darbu, bērnu vervēšanu) pret civiliedzīvotājiem *(sk. Human Rights Watch, World Report 2020, Colombia events of 2019, https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/colombia)*.

Bruņotā konflikta rezultātā ievērojama daļa (7,8 miljoni) Kolumbijas iedzīvotāju bija spiesti pamest savu dzīves vietu. 2011. gada tika pieņemts tā dēvētais Cietušo likums *(Victims' and Land Restitution Law (Victims' Law))* , kura viens no mērķiem ir veicināt īpašumtiesību restitūciju attiecībā uz valdības un militāro grupējumu konflikta rezultātā zaudētiem zemes īpašumiem. Tomēr Kolumbijas valdība atzīst, ka faktiski zemes īpašumu restitūcijas process notiek lēni. (*United States Department of State, 2019 Country Reports on Human Rights Practices: Colombia, pieejams: https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/colombia/).*

Kopumā ziņojumi par situāciju Kolumbijā norāda uz slepkavībām; spīdzināšanu un patvaļīgu aizturēšanu un apcietināšanu gan no valdības drošības spēku, gan arī no bruņoto militāro grupējumu puses. Tiek uzsvērta arī vardarbība un vardarbības draudi pret cilvēktiesību aizstāvjiem un sociālajiem līderiem. Kolumbijas valdība izstrādāja rīcības plānu cilvēktiesību aizstāvju aizsardzībai, bet 2018. gada novembrī pieņemtais rīcības plāns nav devis gaidītos rezultātus, jo cilvēktiesību aizstāvju slepkavības turpinās *(sk. Human Rights Watch, Colombia events of 2019, https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/colombia)*. Arī nevalstiskā organizācija *Amnesty International* 2019. gada ziņojumā par situāciju Kolumbijā norādīja, ka valsts drošības iestāžu pārstāvju neesamība daudzos Kolumbijas lauku reģionos veicina vardarbību un iedzīvotāju nedrošības sajūtu. Sociālie aktīvisti nepārtraukti ziņo varas iestādēm par izteiktajiem draudiem un šādu draudu pieaugumu. Laika posmā no miera līguma parakstīšanas 2016. gadā līdz 2019.gada jūnijam tika nogalināti 482 sociālie aktīvisti. No 2019.gada janvāra līdz jūnijam tika reģistrēti 591 uzbrukumi sociālajiem aktīvistiem. Tika nogalināti 59 aktīvisti un 477 aktīvistiem tika izteikti draudi veselībai un dzīvībai. Notiesājošu spriedumu neesamība par šiem noziegumiem diemžēl ir normāla parādība *(https://www.amnesty.org/en/countries/americas/colombia/report-colombia/).*

Tādējādi kopumā pieteicēju apgalvojumi par sociālo aktīvistu vajāšanu Kolumbijā atbilst ziņojumos par situāciju Kolumbijā minētajiem faktiem.

[13] Vienlaikus tiesa nevar piekrist pieteicēju apgalvojumam, ka Kolumbijā tiek vajāti zemes īpašnieki, kuri juridiskā ceļā risina jautājumu par īpašumtiesību atjaunošanu. Savos rakstveida paskaidrojumos pieteicēji atsaucās uz starptautiskās nevalstiskās organizācijas *Global Witness* 2020. gada ziņojumu, apgalvojot, ka minētais ziņojums apliecina zemnieku saimniecību īpašnieku vajāšanu Kolumbijā. Iepazīstoties ar pieteicēju norādītajā izcelsmes valsts informācijas avotā *Global Witness* pieejamo informāciju, tiesa konstatē, ka *Global Witness* ir nevalstiskā organizācija, kura darbojas vides aizsardzības jomā *(sk. https://www.globalwitness.org/en/about-us/)*. Minētās organizācijas ziņojumos tiek sniegta informācija par zemes un vides aizstāvju darbu visā pasaulē, tai skaitā Kolumbijā. Arī pieteicēju rakstveida paskaidrojumos minētajā ziņojumā tiek sniegta informācija par 64 zemes un vides aktīvistu nogalināšanu Kolumbijā, norādot, ka tik liels nogalināto zemes un vides aktīvistu skaists ir saistīts ar vispārējo sociāli aktīvo pilsoņu vajāšanu Kolumbijā.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka pieteicēju rakstveida paskaidrojumos pieminētie atsevišķu zemes un vides aizstāvju nogalināšanas vai nāves draudu izteikšanas gadījumi ir saistīti nevis ar šo aktīvistu īpašumtiesībām, bet ar viņu sabiedriskām aktivitātēm. Patvēruma likuma kontekstā minētās pret sabiedriskajiem aktīvistiem vērstās darbības būtu uzskatāmas par vajāšanu politisko uzskatu dēļ.

[14] Iepazīstoties ar pieteicēju sniegtajiem paskaidrojumiem, tiesa secina, ka iepriekš analizētā izcelsmes valsts informācija attiecībā uz sociāli

aktīvo zemnieku vajāšanu Kolumbijā nav attiecināma uz pieteicēju individuālo situāciju. Pirmkārt, nevienu no pieteicējiem nevar uzskatīt par sociāli vai politiski aktīvu. Otrkārt, neviens no pieteicējiem nav nodarbojies ar lauksaimniecību. Pieteicēji nāk no Kali pilsētas, kur šobrīd dzīvo arī viņu Kolumbijā palikušie ģimenes locekļi. Pieteicējs ir tetovēšanās mākslinieks, kurš Kolumbijā un arī citās Latīņamerikas valstīs sniedza tetovēšanas pakalpojumus. 2016. gadā pieteicējs no Kolumbijas pārcēlās uz Panamu, kur turpināja sniegt tetovēšanas pakalpojumus. Pieteicēji norādīja, ka viņi izcelsmes valstī nebija politiski aktīvi. Pieteicēji pēc vairāku gadu pārtraukuma vēlējās juridiski sakārtot jautājumu par viņu īpašumtiesībām uz tēva zemi, taču šīs darbības nevar uzskatīt ne par politiskām aktivitātēm, ne arī sabiedrisko interešu aizstāvību. Tāpat tiesai nav pamata uzskatīt, ka centieni atgūt pieteicēja ģimenei piederošo zemi ir uzskatāmi par pieteicēju lauksaimniecisko darbību, kā rezultātā uz pieteicējiem būtu attiecināms apdraudējums, kuram pakļauti lauku teritorijās dzīvojošie lauksaimnieki. No pieteicēju stāstītā izriet, ka viņi centās atgūt pieteicējam piederošo zemi, taču šis civiltiesiskais strīds vēl tiek risināts. Ievērojot pieteicēju dzīves vietu un dzīvesveidu, tiesai nav pamata pieteicējus uzskatīt par lauksaimniekiem, vēl jo vairāk par sociāli aktīviem lauksaimniekiem.

[15] Personiskās intervijas laikā pieteicēji vairākkārt norādīja, ka patvēruma lūguma pamatā esot draudi no personām, kas saimnieko pieteicēja mantotajā zemesgabalā un kuras esot saistīti ar *FARC* kustību. Pieteicēji uzskata, ka minētie draudi būtu jāizvērtē kontekstā ar pieteicēja tēva pretošanos *FARC*, viņa slepkavību 1999. gadā. Iestāde pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīja, ka pieteicēja tēva slepkavība risinājās pirms divdesmit gadiem, ir apšaubāms, ka tik seni notikumi ir ietekmējuši pieteicēju individuālo situāciju pirms izcelsmes valsts atstāšanas. Ja pieņem, ka pieteicēju stāstījums par saņemtajiem draudiem no *FARC* ir patiess, tiesai nav saprotami pieteicējas centieni tikties ar vajātājiem, kā arī vērsties tiesā par īpašuma tiesību atjaunošanu. Tiesa piekrīt iestādes pārsūdzētajā lēmumā norādītajam, ka nav izskaidrojama ar *FARC* it kā saistīto personu vēlme juridiski atrisināt tiesisko strīdu par zemes gabala īpašuma tiesības, ievērojot, ka tās konkrētajā zemesgabalā saimnieko jau ilgus gadus, nesaskaroties ar nopietnām problēmām. Tiesa pieteicēju stāstītajam par viņu vajāšanu no *FARC* puses nepiešķir ticamību.

Tāpat, izvērtējot pieteicēju individuālos apstākļus, tiesa norāda, ka, pretēji pieteicēju rakstveida paskaidrojumos izteiktajiem pieņēmumiem, ierobežojumi attiecībā uz īpašumtiesību izmantošanu vai arī Kolumbijas varas iestāžu nespēja nodrošināt pieteicējiem netraucēto piekļuvi mantotajam zemesgabalam, pieteicēju gadījumā nav uzskatāma par vajāšanu Patvēruma likumā izpratnē. Kā to pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīja iestāde, pieteicēji mantotajā zemesgabalā nav pastāvīgi dzīvojuši, saimniekojuši, tādējādi nav ar to bijuši saistīti pēdējo desmit gadu laikā, lai tā zaudēšana nodarītu nopietnu kaitējumu viņu labklājībai.

[16] Apkopojot iepriekš analizēto, tiesa secina, ka Kolumbijā tiek vajāti sociālie aktīvisti, tai skaitā arī sociāli aktīvi lauksaimnieki, kuri pretojas *FARC* ietekmei. Savukārt pieteicēju aktivitātes nav bijušas un nav pamata arī domāt, ka nākotnē tās varētu būt saistītas ar tādu nodarbošanos, kas varētu būt vērstas pret *FARC*, kādēļ pieteicēji varētu tikt apdraudēti. Tiesa uzskata, ka pieteicēji neiesaistījās sabiedriskās aktivitātes, tādēļ pieteicēju bailes no militāro grupējumu vajāšanas Kolumbijā nevar tikt atzītas par pamatotām.

[17] Saskaņā ar Patvēruma likuma 40. panta pirmo daļu uz alternatīvo statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar šā likuma 37. panta pirmo daļu un uz kuru neattiecas Patvēruma likuma 46. panta nosacījumi, ja ir pamats uzskatīt, ka šī persona pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauta smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību. Patvēruma likuma 41. pants paredz, ka smags kaitējums šā likuma izpratnē ir: 1) nāves soda piespriešana patvēruma meklētājam vai tā izpilde; 2) patvēruma meklētāja spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana; 3) smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

[18] Pieteicēji nav norādījuši, ka viņiem būtu piespriests nāvessods vai būtu izvirzīta apsūdzība tāda nozieguma izdarīšanā, par kuru saskaņā ar Kolumbijas likumiem tāds varētu tikt piespriests. Ievērojot apstākļus, kas norādīti, izvērtējot, vai pieteicējiem piešķirams bēgļa statuss, tiesa arī secina, ka nav pamata uzskatīt, ka pieteicēji Kolumbijā varētu saskarties ar spīdzināšanu, necilvēcīgu vai pazemojošu sodīšanu.

[19] Izvērtējot, vai pastāv smags kaitējums Patvēruma likuma 41. panta 3. punkta izpratnē, tālāk tiesa izvērtēs, vai vispārīgā drošības situācija Kolumbijā ir tāda, lai atzītu, ka pastāv smagi un individuāli draudi pieteicēju dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

Iestāde pārsūdzētajā lēmumā konstatēja, ka saskaņā ar publiski pieejamo informāciju Kolumbijā norisinās vismaz pieci iekšējie bruņoti konflikti, tajā skaitā arī Kolumbijas valdības cīņa pret *FARC* disidentiem. Arī pēc 2016. gada miera līguma noslēgšanās starp Kolumbijas valdību un *FARC* disidentiem turpinās cīņa par kontroli atsevišķos Kolumbijas reģionos. Par galvenajiem bruņoto konfliktu upuriem tiek uzskatīti *FARC* kontrolēto reģionu lauku teritorijās dzīvojošie pirmiedzīvotāji, āfrikāņu pēcteči un konflikta teritorijās dzīvojošie lauksaimnieki *(Amnesty International: Human Rights in the Americas. Review of 2019 – Colombia, pieejams: https://www.amnesty.org/download/Documents/AMR0113532020ENGLISH.PDF*). Izcelsmes valsts informācija norāda arī uz to, ka policija Kolumbijā strādā profesionālāk, kā tas ir kaimiņvalstīs, taču tai nepietiek resursu un pārsvarā tā nav pieejama lauku teritorijās, kur darbojas visbīstamākās noziedzīgas grupas. Dažreiz policijas darbinieki tiek apsūdzēti par vienošanos ar noziedzniekiem. Taču kopumā kopš 2000. gadu sākuma vardarbības līmenis ir ievērojami mazinājies *(Freedom House; Freedom in the World 2020 Colombia, pieejams: https://freedomhouse.org/country/colombia/freedom-world/2020)*.

Pieteicēji savos paskaidrojumos atsaucās uz starptautiskās nevalstiskās organizācijas *Amnesty International* 2020. gada ziņojumu, kurā norādīts, ka tieši tajā Kolumbijas apgabalā, kurā atrodas pieteicējiem piederošais nekustamais īpašums, proti *Valle del Cauca*, ir plaši izplatīta noziedzība, piemēram, nelegāla ieroču tirdzniecība, narkotisko vielu tirdzniecība, neatļauta kalnrūpniecība un naudas atmazgāšana. Noziedzības izplatību veicina korupcija, reģiona dabas resursu bagātība un ģeogrāfiskais izvietojums *(sk. Why do they want to kill us?, pieejams: https://www.amnesty.org/download/Documents/AMR2330092020ENGLISH.PDF)*.

Ievērojot minēto izcelsmes valsts informāciju, tiesa secina, ka vardarbības draudi ir attiecināmi uz atsevišķos Kolumbijas reģionos lauku teritorijās dzīvojošiem kolumbiešiem, piemēram, pirmiedzīvotājiem, āfrikāņu pēctečiem un konflikta teritorijās dzīvojošiem lauksaimniekiem. Vienlaikus tiesa norāda, ka minētie vardarbības riski nav attiecināmi uz pieteicējiem, par kuru dzīvesvietu Kolumbijā ir uzskatāma Kali pilsēta. Pārsūdzētajā lēmumā iestāde pamatoti secināja, ka Kali pilsēta ir uzskatāma par drošāku vietu salīdzinājumā ar *Valle del Cauca* lauku teritorijām. Piemēram, ASV Valsts departaments aicina rūpīgi apdomāt ceļojumu nepieciešamību uz *Valle del Cauca* departamenta teritorijām ārpus Kali un Palmiras pilsētām *(sk. U.S. Department of staīe — bureau of consular affairs, Colombia Travel Advisory, pieejams: https://travel.state.gov/content/tfavel/en/traveladvisories/traveladvisofies/Colombia-travel-advisory.html)*. No minētā secināms, ka Kali pilsēta ir uzskatāma par pietiekami drošu uzturēšanās vietu.

[20] Pieteicēji savos pieteikuma papildinājumos vērsa tiesas uzmanību uz aktuālajiem notikumiem Kolumbijā. Piemēram, pieteicēji norādīja, ka

2020. gada 7. septembrī policijas darbinieki par COVID-19 infekcijas izplatīšanas ierobežojumu neievērošanu aizturēja Havjeru Ordonesu. Vardarbīgas aizturēšanās laikā tika izmantota elektrošoka pistole, kā rezultātā iestājās H. Ordonesa nāve. H. Ordoness bija juridiskās fakultātes students, divu bērnu tēvs, un viņa nāve Kolumbijā izraisīja plašus nemierus, kuru laikā tika nogalināti 9 un ievainoti simtiem civiliedzīvotāju. Kopā ar papildu paskaidrojumiem pieteicēji iesniedza arī datu nesēju, kurā ir atrodami četri video faili. Iepazīstoties ar iesniegtajiem video failiem, tiesa konstatēja, ka to izcelsme ir publiski pieejamie avoti: *RUPTLY (sk. https://www.ruptly.tv/en); Aljazeera (sk. https://www.aljazeera.com/); AFP (sk. https://www.afp.com/en); RT (sk. https://www.rt.com/)*. Video materiālos atainoti notikumi Kolumbijā, pārsvarā vardarbīgas sadursmes starp policiju un protestētājiem Bogotas pilsētā. Iepazīstoties ar pievienotajiem failiem, tiesa konstatē, ka tajos intervētie Kolumbijas iedzīvotāji stāsta par nesamērīgu vardarbību no policistu puses, kas izraisīja H.Ordonesa nāvi. Viens no videofailiem vēstīja par sociālo aktīvistu vajāšanu Kolumbijā, kā arī vispārīgiem draudiem no *FARC* puses, kuriem ir pakļauti atsevišķu Kolumbijas reģionu lauku iedzīvotāji. Minētie video sižeti kopumā atbilst šajā spriedumā jau analizētajai izcelsmes valsts informācijai. Tiesa neapstrīd pieteicēju apgalvojumu, ka iesniegtie video materiāli norāda uz iespējamiem cilvēktiesību pārkāpumiem no Kolumbijas varas iestāžu puses, kā arī norāda uz apdraudējumu lauku teritoriju iedzīvotājiem. Tomēr tiesa nevar konstatēt, ka šie video sižeti ir saistīti ar pieteicēju individuālajiem apstākļiem, vai apstiprina smaga kaitējuma apdraudējumu pieteicējiem.

Tiesa pievienojas iestādes pārsūdzētajos lēmumos minētiem secinājumiem, ka, izvērtējot pieteicēju individuālos apstākļus, ir jāņem vērā tas, ka pirms izceļošanas no Kolumbijas pieteicēja ar bērniem dzīvoja Kali pilsētā, kur pašlaik joprojām uzturas arī pieteicēju radinieki. Pieteicēji savos paskaidrojumos atsaucās uz vispārējo drošības situāciju Kolumbijā, bet nenorādīja, ka viņi vai viņu radinieki būtu saskārušies ar dzīvības apdraudējumu tieši esošās drošības situācijas dēļ.

Ievērojot minēto, tiesai nav pamata konstatēt smagus un individuālus draudus pieteicēju dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

[21] Papildus tiesa norāda, ka 1984. gadā Amerikas valstu organizācijas (*Organization of American States*) pieņemtā Kartahenas Deklarācija par bēgļiem ir attiecināma uz Centrālamerikas reģionu un nav piemērojama Latvijas Republikā *(sk. https://www.oas.org/dil/1984_cartagena_declaration_on_refugees.pdf.)*. Attiecīgi iestādei tā nebija jāpiemēro. Savukārt pieteicēju pieminētā Eiropas Savienības direktīva ir ieviesta Patvēruma likumā, kas ir galvenais instruments, izvērtējot pieteicēju pieteikumu atbilstību bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanas kritērijiem.

[22] Ievērojot minēto, tiesa nekonstatē tiesisku pamatu bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai. Šajā spriedumā norādītie apsvērumi liecina, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks, bet pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 251. panta sesto daļu un Patvēruma likuma 49. panta sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /Pers. A/ *(/pers. A/)*, /pers. B/*(/pers. B/)*, */pers. C/(/pers. C/)* un /pers. D/ *(/pers. D/)* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējiem tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā.

Spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams.

Tiesnese A. Zariņa